

Előfizetési díj.

Videk postán vagy helyben házhoz hordva.

Éves díj	15 frt.
6 hó	8 „
3 hó	4 „
1 hó	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Bel-kerületre 28-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Éves díj	15 frt.
6 hó	8 „
3 hó	4 „
1 hó	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, febr. 7. 1875.

B-n.) Megvalljuk őszintén, hogy rean a vidéken mindig kellemetlenül hatott, a midőn országgyűlésünkön bármí okból valami véletlen idézett elő akár miniszteri, akár pártválságokat.

Ugy szintén be kell vallanunk azt is, hogy attól sem vártunk volna semmi jót, ha a válságok napokban akár lázas, akár lehangolt kedélyállapotot mutatkoztak a képviselők körében, mert sem egyik sem a másik nem azon egészséges állapota lehet, melyben képviselő volnának nagy kéréseket szerencsésen megoldani.

Epen ezért valósággal megdöbbsentünk, a midőn annak vettük hírt, hogy egy pár, mindezenre nagy horderejű beszéd után a milyenk voltak a Sennyei, Lónyai és Tiszai beszédei, a benyomás első perceiben már miniszteri és pártválság állott be.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irtá:

SAND GYÖRGY.

Első rész.

II.

(Folytatás)

Folytonos leverő zavarban voltam, egy győztes bódultság közepette. Ezalatt véget ért szünidő.

Visszatértem a tanodába; reméltem, hogy tanulmányaim megszabadítanak kinos zavaromtól, hogy legalább segítsék türelmemmel várni be a jövőt. De mind ebből semmi sem lett. E tén nagyon rosszul folytattam tanulmányomat. Ez töltésére jutván anyámnak, sokkal keményebb szemrehányásokat tett érte, s szigorubbab intakozott irántam, mint róla feltettem volna. Atyám a husvéti innepek alatt meglatogatt, reméltem, hogy legalább ő engedékenyebb leend; még szigorubbab szavakkal illetett, s korlyan kijelenté, hogy ha nem nyerek jutalmi a tanuláért, nem fogok az idén velők kikölni a hegyek közé. E fenyegetés annyira megijesztett, hogy egész igyekezettel pótoltam i az elvesztett időt s a szokott díjat ez évben elnyertem.

Kiérkezve a hegyek közé s megtelepedve kis nior házukban, mindenként igyekeztem kitudolni, ha vajon atyám gondolkozik-e még most s eljegyzéséről. Már tizenhét éves valék; én voltam-e már elég idős arra? De a terv ledékenysébe látszék merülve lenni. Egy ízben zoba jött húgom kiházásitása; ki minden alkalommal határozottan kijelentette, hogy sohasem megy férjhez, hogy apázává akar lenni, vagy legalább nevelőnővé a zárdában.

En siettem üstökénél ragadni meg ez alkalmat, s hangosan felszólalva, nagyon határozottan

Aggódva vártuk a megtartandó Deák-párti értekezletről jövő híreket s örvendtünk, a midőn értesünkre esett, hogy a kedélyek csillapulni kezdettek és a Deák-párt tekintélyesebb tagjai, mint p. o. Széll Kálmán, a napi kérdésekre nézve újból felvették a kesztyűt, mert bárha nem is vagyunk barátai a hosszas dictiozásnak, de az előforduló akár miniszterialis, akár pártválságok rögtönzött eldöntésének sem, s azt hisszük, hogy egy párt csak akkor cselekszik helyesen, ha megfontolva, de aztán határozottan lép fel.

Valamely pártot arra, hogy régi álláspontját megváltoztassa, csak rendkívüli fontos okok bírhatnak.

Ilyenek a Deák-pártra nézve jelenleg nem léteznek, de nem is követeli azt töle senki, sőt Tisza kétségenkívül közeledett, b. Sennyei a merev conservatismusból sokat engedett, gr. Lónyai pedig legátavolabbról sem tette lehetetlenné, hogy a Deák-pártban maradjon.

Mi idézte tehát a jelenlegi válságot? Nézetünk szerint az, hogy az illető szónokok túlságosan is messze terjeszkedve, mindenféle bajainkat felkarolva, sokkal többet beszéltek a multról, mint a tulajdonképen szőnyegen lévő tárgyról.

Ezen eljárás sok olynemű reform kéréseket hozott felszínre egyszerre az országgyűlésen, melyek ezáltal napirenden nem lehetnek s melyek még minden oldalról kellően megvitatta nincsenek is. Ilyen p. o. azon kérdés, mennyire s mily módon lehetne a közigazgatást egy decentralizálni, hogy a törvényhatóságok önkormányzata ne jöjjön a parlamentarissal ellentétbe.

Tudjuk mi is azt, hogy a budgetvita alkalmával mintegy akaratlanul is előtérbe nyomulnak minden bajaink, mert az okozatok elől, melyek pénzügyeink zavarait előidézték szemet hunynunk nem lehet, de nem is volna helyes.

Nem tagadjuk azt sem, hogy igen sok azon bajok közül, melyek a vita folytán érintettek, mihamarább elintézendő sel is intézhető. Azonban merjük tagadni azt, hogy azok nagy részének elintézése a 75-vagy 76-iki költségvetés keretébe tartoz-

rozottan kinyilatkoztatam, hogy növéremnek teljességgel nincs igaza, és hogy ellenkezőleg, én szeretnék fiatalon nősülni.

E perczben atyám egy gyors pillantását fogtam fel, melylyel ezt látszék mondani anyámnak: „Lám még sem volt oly rossz az én eszmém!” hanem anyám csak az én szavaimra adott feleletet.

— Te ép oly balul fogod fel a dolgot, mint Jenny, — szóla hozzám intézve szavait. Mindezenre nősülnöd kell, annak idejében, s neki férjhez menni, de érett megfontolás után. Még mind ketten — úgy szólván — gyermekek vagytok; húgod még igen fiatal arra, hogy „nem”-et mondjon, s te meg igen fiatal, hogy „igen”-t mondj.

De én nem hagytam abban, tovább folytattam a vitakozást, azonban nagyon ügyetlen módon, s el nem rejtendő pirulással.

— Ej, ej, — szóla atyám, figyelemmel tekintve reám — azt mondhatná az ember, hogy már szerelmes is a fiu.

Már készütem azt felelni, hogy valóban az vagyok, annyira meguntam volt már a titkolódzást; de ha atyám felszólalására, igennel felelem, miután senki el nem hihetné nekem, hogy én oly valakibe vagyok szerelmes, kit még soha eddig nem láttam, azt gondolnák szülőim, hogy örült vagyok, s lemondanának arról, hogy engem valaha összehoznának ő vele.

Nem tudom mit szoltam volna tovább, de a szó szerelem, húgom arczát is pirral vontá be, s e mellett szigorú tekintetében, neme a méltatlankodó haragnak villant fel.

Anyám hallgatást parancsolt mindketőnknek s én sorsom felől ismét a teljes tudatlanságba estem vissza.

E napot követő estén, magánosan ültem a kertben egy padon, húgom halkan közeledett s mellém ült. Én a csillagokat szemléltem s nem figyeltem rá, ő sem szolt, s nem látszék velem tördönni: húgom ekkor töltötte be tizenharmadik évét. Magos karcsu alak volt, szőke hajjal, halvány arczzal s rendkívül szép arczának egy vonása sem hasonlított szüleimhez, sem

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

na, sőt még azt is, hogy a jelen országgyűlés, ha egyebet nem is tekintünk csak az időt, képes lenne azokat mind elintézni.

Nem fogadhatjuk el azok okoskodását sem, kik beismerik ugyan, hogy egy parlamentarís országban ugyan a miniszteriumok által beadott budgettek mindég el szoktak fogadtatni a részletes tárgyalás alapjául, de most a jelenlegi budgetet alapul nem fogadják el azért, mert a miniszterium nem halad a reformok kezdeményezésével és keresztülvitelével. Nem fogadhatnók el ezen eljárást, mert nézetünk szerint az államot semmi oknál fogva sem volna helyes a nervus rerum gerendarumtól megfosztani.

Mi nem állítjuk, hogy a miniszterium több határozottsággal nem léphetett volna fel a reformok kérdésében, azonban azt tapasztaltuk, hogy a többieket elhallgatva a törvényhatóságok kikerekítése kérdésében beadott t.javaslat alkalmával, miszerint nálunk még igen nagy azok száma, kik mert népszerű, fennen hirdetik, hogy ők is reformerek, de vajmi kevés azok száma, kik a midőn kenyértörésre kerül a dolog, avagy csak népszerűségeket is készek lennének áldozatul hozni.

Mindezekből világos előttünk az, hogy ha mindjárt a budgetvitákban a beszédek legnagyobb része igen sokat is markolt fel, miután mindazt egyszerre elintézni nem lehet, leghelyesebb, ha a képviselő urak visszatérve a concret tárgyra, nem a ministeri vagy országgyűlési válságokban lelik örömeiket, hanem a költségvetés részleteit letárgyalva a kiadásokban tesznek annyi megtakarításokat, a mennyit okszerűen lehet s a fedezetnél biztosítanak az államnak legalább annyi betételt, hogy legkésőbbre 1867 végén pénzügyeink rendszeres rendezése kezdődhet vehesse.

Szabad legyen remélünk, hogy a miután a kedélyek legalább némileg csillapultak s a pártok magoknak gondolkodásra mintegy időt vettek, a jelen országgyűlés nem végzi teendőit a válság egy olynemű megoldásával, mely minden pártot és ministeriumot lehetetlenné tenne.

Mi itt a vidéken ettől azért tartunk, mert félünk, hogy egy oly coalitíó,

hozzám, kik mind hárman nagyon barnás piro-sak s erős testalkatnak voltunk. Jelleme is merőben különbözött enyémtől s atyámtól. Anynyira másnemű izléssel bírt mindenben, hogy néha azt leheté mondani, negyelyzi azt. Anyám jellemvonásaiból sem bírt egyébbel, mint a komolyság és rendkívüli jóssággal. De volt egy, mi nagyon is éles ellentétbe állítá őket egymással szemben, mert húgom e protestáns anya által neveltetve fel, mint mondák még kora gyermekiségében a katolicus hithez vonzódtott.

Ez mindezenre elég különösön hangzott s nagyon sajátoságos valami volt. A dolgok természetes rendje szerint, miután szülőink különböző vallást követtek s nem levén szándékukban egymás jogát bitorolni, nekem szükségkép az atyám vallását kell vala követnem, növéremnek az anyámét. De éppen az ellenkező történt: én protestánsnak neveltettem a nélkül, hogy ohajomat fejeztem volna ki ez iránt s mintha Jennynek katolicismus iránti hajlama annyira önként következő dolog volna, hogy szülőink, jogaiknak ily módoni kicserélésével látták szükségesnek helyreállítani az egyensúlyt.

Nem emlékeztem reá, hogy miként történt és folyt le mindez, de e perczben eszembe jutott e körülmény, mivel gondolataim folyászt Perez Manuel-ával foglalkoztak. Arra gondoltam, hát ha e fiatal leány, ki zárdában nevelkedett, eretnek hitem miatt fog megvetni, utálattal fog elfordulni tőlem s talán ez okon lépett vissza atyám, ezen törik meg az egész.

Nem állhatám meg, hogy kissé ne kérdészködjem Jennytől.

— Mondd meg nekem, — szólék, — hogy esik az, hogy mi nem egy vallást követünk!

Húgom megrezzent, mintha mély álomból ébredne.

— Hát... biz én nem tudom — viszonzá — alkalmasint ez onnan van, mert mind a ketten azon vallás szertartásai szerint kereszteltettünk, melyet követünk.

mely túlságosan heterogen elemekből tákoltatna össze, több kárt, mint hasznót tenne.

— A válság ma sem haladt előbbre a tények mezején. De hódít, terjeszkedik. A N. Hirlap szerint a Deákpart zóme: vagyis azon része, mely a párt keretén belől sem Lónyai sem Sennyei táborához nem tartozik, mind hajlandóbbá lesz a koalitíót, a balközéppel megkötni, — és legalább tagjainak nagy részében, az 1875-ki budget, valamint a fedezetről szolt törvényjavaslatok megszavazását külön kérdésnek tekinthi a kormány iránti bizalomtól. E körökben a Nemzeti Hirlap szerint általános a vélemény, hogy a budgetet, s az adókat meg kell szavazni, de hogy a kormány, legalább jelen alakjában, tovább fenn nem maradhat, és sokan szeretnék az új kabinetet, melyből Szapáry és Pauler mindezenre kimaradnának, Bittó elnöklete alatt, Tisza Kálmán és Lónyai, s esetleg még mások belépésével alakítani meg, de mindezenre Sennyei nélkül. E kombináció legnagyobb akadályának azon éles személyes ellentétet tekintik, mely Tisza és Bittó közt legujabban fennáll; de mely talán nem volna legyőzhetetlen.

E körök nézeteivel szemben áll azon ministeri lajstrom, mely ismét jár szájról-szájra s melyen Sennyei mint elnök, Tisza mint belügyminister, Lónyai mint pénzügyi-, Ürményi mint honvédelmi, Horváth Lajos mint igazságügyi minister, ennek államtitkáráként pedig Péchy Tamás szerepelnek s melynek többi tárcazára még — szabad a verseny.

— A kormány szándékairól írja a „M. Poli.” hogy a budgetvita két három nap alatt be lesz fejezve és a budget általános-ságban valószínűleg el lesz fogadva. Ezután a kormány azonnal föl fogja vetni a bizalmi kérdést, még pedig oly módon, hogy a 13¹/₂ millió adófölémelés meg- vagy nem szavazását fogja fölvetni. A ministerelnök a clubban nyiltan kijelentette volna, hogy ha bizalmi szavazatot kap is a kormány: le fog mondani, mert tisztességgel akar visszalépni.

— Az igazságügyminister, mint a „Reform” hallja, egy törvényjavaslatnak közelebbről a ház elé terjesztését tervezi, a mely-

— Tehát te keresztiségtől fogva a katolicus hitbe vagy beavatva? — Minden bizonnyal. Te nem emlékezel már erre?

— Nem biz én: még nagyon kicsi voltam, alig három éves, mikor te születél s te azt hiszem még kevésbé emlékezhetsz arra. Honnan tudod hát?

— Abból gondolom, mert nem kereszteltetek meg újból a zárdába beléptemkor.

— Úgy hát te azt hiszed, hogy a protestáns lelkes által való megkeresztelés nem érvényes.

— Nem csakhogy nem érvényes, de megvetésre méltó. Ha csak egy kis szíved és eszed volna, áttérnél a katolicus hitre.

— Én? Már azt nem teszem! Meglehet, hogy még szerencsétlenséget hozhat nekem, (Manuelára gondoltam) hogy e válaszfal létezzék közöttünk. Ha elől kezdhettém... akkor talán...

— A jót mindig elől lehet kezdeni, csak akarni kell. Mama nem szólna ellene, ha papa követelné s csak papával kellene szólnod ez ügyben.

— Papa nem fogna soha semmit is követelni mamától s különben reám nézve is, már igen késő volna. Sokkal jobban átértettem hitemnek felsőbbiségét, hogysen ne találjam már lehetetlennek a vétkecsnek a cserét.

Erre köztem s növérem közt élénk vallási vita fejlődött ki, melynek leírásától megkímélem az olvasót, mert bizonyára egyikünk sem bírt helyes érveket felhozni ügye támogatására.

De azért nem kevésbé heveskedtünk; miként az rendesen történni szokott, ha az embereknek kölcsönösön nincs igazuk. Ezt szemérem vettem Jennynek, hogy nem szereti előggy anyánkat, miután oly hitet fogad el, mely szerint e jó és gyöngéd anyának, ki példány a kitartó szorgalom és erénynek, kárhözra kelendő jumi egykoron.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasensteín et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rad. Mosse Publicistische Bureau.

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előzetések és hirdetések küldendők.

ben felhatalmazást kér a törvényszékek, jelenlegi számának nagyobb mérvű leszállítására. A törvényjavaslat nem fogja megnevezni az előforduló törvényszékeket, csak a számot, a meddig a törvényszékek redukeziója terjedhet. E szám nem husz leend, a melyben a pénzügyi bizottság az igazságügyminiszterrel egyetértégre a megszüntetendő törvényszékek számát megállapítá, hanem legalább is kétszer annyi, a „Reform” tudtával negyvenöt.

— A képv. ház. február 5-iki ülésének nagy részét Kerkapoly beszéde vette igénybe. Hírlétt, hogy Bittó min. elnök is szólni fog: a min. elnök azonban holnapra halasztá beszédét.

A vitát ma Zichy Antal nyitá meg, ki folytatóta tegnap megszakított beszédét. Utána a szélső ellenzék köréből Solymosy következett. Ezután szoltat fel Kerkapoly.

Kerkapoly tüzetesen előadta nézeteit a financiális helyzetről. Helyesli, hogy a deficit egy tetemes része adófölémeléssel fedeztessék; de ugylátszik, hogy ezt nem azon összeg erejéig akarja, mint Ghyeyz miniszter. Kisegítői a járadék-kölcsönt ajánlá, melyből évenként 7 — 8 milliót a kormány által az országban elhelyezhetni hisz. Azt véli, hogy ennek azon jó eredménye is lesz, hogy a midőn a 150 millió kölcsön consolidálásáról lesz szó, a magyar állam felmutathatja majd rentéje biztos árfolyamát.

A beszéd végén Kerkapoly Tisza Kálmán beszédét apostrofálta. Hazafini ténynek nevezé s kijelenté azon meggyőződését, hogy meglehet, miszerint a jobboldal ezután a kezdeményezés szerepét a baloldal megosztja. Kerkapoly ezután elősorolta a kiegészítés óta létesült nevezetesebb alkotásokat, a mit a baloldal helyenként éles ellenmondással fogadott.

A mint Kerkapoly befejezte szavait, felszóltat gr. Lónyai személyes kérdésben s a Kerkapoly által a három első évi pénzügyi kormányzatról mondott több adatot rectificált.

Következő szónok: b. Perényi Zsigmond, ki a kormány és a Deákpart ellen aszidalmak egész seregével állott elő a jobboldal mely hallgatása s a baloldal zajos éljenjei között.

Tóth Vilmos volt az utolsó szónok. Melegen szolt Tisza Kálmán beszédéről, s az adminisztratív kérdésében vallott nézeteit fejtegette. A tisztviselők választatását erősen hangsúlyozta.

Ekkor valami nagyon különös történt, minnek alapját csak nagyon sok idővel ezután tudtam magamnak megmagyarázni. Húgom haragolt felindulva szökött fel helyéből s szolt:

— Hallgass! te nem tudod mit beszélsz, te vakon, süketen születél e világra s nem tudsz semmit, ha azt képezed, hogy én anyádnak leánya vagyok!

— Mit értesz ezalatt? — kiálték fel elképedve. Rajongó vallásod parancsolja neked, hogy megtagadd tizedet?

— Nem, nem — viszonzá Jenny — én atyámat nem tagadom meg s szeretem őt, mert atyám. Mamát is szeretem, mivel oly jó, mivel nem tartóztat el vallásom gyakorlatától és mert épp oly gyöngéd szeretettel van irántam, mintha saját gyermeke volnék; de nem kötelességem feláldozni érte lelküismeretem nyugalmát s az örök üdösségre táplált reményeimet: ő nekem nem anyám!

— De hisz ez lehetlen, mit te itt beszélsz, ez örütség, ez hallatlan!

— Az a hallatlan, hogy te ezt nem tudod.

— Ennek mely titoknak kell lenni, hogy oly jól elrejtették azt mindekkorig!

S hogyan és honnét tudnád te azt, ha mindjárt úgy is volna?

— Én sem rég jöttem ennek nyomára.

— S mi uton? hadd lássuk, mondó el.

— Halottam a mint atyám s mama mondották egymás közt: „Jenny anyja meghalt, midőn neki élet adott. Anyjától öröklök gyenge testalkatát. — Ha nem, akar férjhez menni a leány, ám lássa! hagyjuk őt mentire.”

— Jenny, te mindezt csak álmodtad.

— Nem, én nem álmodtam, ez tény.

(Folyt. köv.)

— **A képviselőház** február 6-iki ülésének kezdetén a kényvényt tárgyalta, melyek sorában fölmerült a Haller-ügy is.

A költségvetési vita folytatottván, felszólalt Jókai Mór, Tisza Kálmán hat. javaslatát pártolta, kibékítő szellemben szót s kijelenté, hogy egy újonnan alakuló kormányt, mely oly programot állít fel, a melyet helyes lehet, örömmel üdvözlő s támogatni is fogja, ha e programot valószínű. Magyarország önállóságában rendületlenül bíz, de nem akarja ezt minduntalan hiábavalólag emlékeztetni, vagy kortes zászlóval felhasználni. Ez utóbbi szavak a baloldali részről zajos éljenzéssel fogadtattak.

Következő szónok: Örményi Miksa, ki élesen polemizált Bartal s az összes miniszterium ellen. Készsége vonta, hogy a miniszterek képesek az országot bambaiból kivezetni. Azután fejtegette, hogy ő mennyire tiszteli a honvédségen lefektetett nemzeti gondolatot, s hogy mily roppantul meg van elégedve a külügyek vezetésével, oly nagyon — ugymond — hogy más külügyi politika nem is lehetséges, mint a minit Andrássy gróf követ. A két utolsó szónok: Eber Nándor s Mocsáry Lajos volt.

Eber szellemesen s érdekesen szolt, mint mindig, s elfogulatlanul nyilatkozott a helyzetről.

— **A középpárti kör** pénteken d. u. 4 órakor esti 7 óráig tartott értekezletén, melyen a párt tagjai számosan jelenvén meg, élénk s beható eszmecsere után a jelenlévők által, három tagot kivéve, a következő határozat hozott és fogadtatott el:

„A középpárt Tisza Kálmán f. hó 3-án a képviselőházban tett s pártja által helyezett és általában helyesléssel fogadott nyilatkozata után nem látván semmi akadályt arra nézve, hogy az addig eltérő alapokon szervezkedett pártok mindazon tagjai, kik államháztartási s kormányzati bajaink orvoslását komolyan akarják, együttes közreműködésre szövetkezzenek, — s ennél fogva nem tartván többé különállása fenntartását szükségesnek:

előadhatlan köteletségének ösméri Tisza Kálmán hazafias felhívásának megfélelni, s a kitűzött közös cél elérésére csatlakoznak. Tisza Kálmánhoz és az általa vezérelt párthoz. Ezen határozat meghozataláról az értekezlet után rögtön értesítették a baloldali kör elnöke.

— **A baloldali kör** február 6-án este 6 órakor tartott értekezletén, melyen a párt tagjai majdnem teljes számmal jelentek meg, mindeketől b. Simonyi Lajos szólt fel s köszönetet mondott a párt nevében Tisza Kálmánnak, ki közelebbi nagyjelentőségű beszédében a párt álláspontját oly híven tolmácsolta. Ezen élénk éljenzéssel fogadott beszédre Tisza Kálmán megatottan csak pár szóval válaszolt, kijelentvén, hogy mint eddig, úgy ezután is együtt kíván működni barátaival.

Ezután felolvasták Oláh Gyula egy korábbi levelét, továbbá a középpártiak tegnap kelt levelét, melyben jelentik, hogy a párt tagjai a baloldali körbe öhajtanak lépni. Ez helyes tudomásul vétetvén, a volt középpárti tagjai szám szerint tizenhatsz Domahidy Ferenc vezetésével a gyűlésterembe jöttek, hol élénk éljenzéssel fogadták őket. Domahidy röviden előadta azon okokat, melyek a középpártot a baloldali körbe való csatlakozásra bírták s ott különösen Tisza Kálmán ismeretes beszédére utalt. Végül kijelenté, hogy a mint, egykor elválasztásban, úgy most visszatérésében a legtisztább haszaszeretettel vezette a pártot, Szavaira a kör elnöke Várady Gábor felelt, azon öhajjának adva kifejezést, hogy a most belépőket mindig e körben üdvözölhesse. Ezek után a kör házi ügyei kerültek tárgyalás alá.

— **A „Magyar Politika”** Sennyey, Lónyay és Tisza Kálmán beszédei után a következő miniszteri listát közölte:

Elnök: báró Sennyey, belügy: Tisza Kálmán, pénzügy: gr. Lónyay Menyhért, igazságügy: Gyhazy Kálmán.

— **Tisza országgyűlési** nyilatkozata folytán, mint a „Nemz. Hirnap” értesül több baloldali képviselő táviratokat s leveleket kapott kerületéből, melyekben arra szólítottattak föl, hogy jöjjenek haza és nyilatkozzanak.

— **A Bukaresti** „Epoche-ből” vészszük át a következő sorokat.

Mint egyik helybeli, rendesen igen jól értesült lap egész világosan sejteti, kormánykörökben egyáltalában meg vannak elégedve, hogy az osztrák-magyar és román vaspályák csatlakozásának kérdése oly erősen keresztyül-vive és végérvényesen megoldva lön; s hogy az első nyugat és keletet összekötő vonal Románián menend át. S valóban azon nehézségek, melyek az osztrák-magyar határig terjedő boszniai török vonalnak utójában állanak, valamint azon további körülmény, hogy az irány és csatlakozások Szerbiában még nincsenek meg-

állapítva, biztos kilátást nyújtanak arra, hogy az első vonat, mely nyugatról jöve szakadatlanul Konstantinápolyt tart, Románián át vándor útját. Konstantinápoly és Adrinapoly között a sinek már, mint ismeretes, le vannak rakva, a Rutschuk-Varna felé vivő vonalnak már jó része csaknem készen áll, csak mint egy 40 kilométernyi hosszúságban kell még Jamboli és Sumla között e sineket lerakni, hogy Konstantinápoly, Sumla, Rutschuk, Bukarest, Galatz, Lemberg, Bécs, összeköttel legyen. Bárha most már nem tagadható, hogy e vonal kissé kerülő, mégis ez leendő az első, mely nyugatról kelet felé, Románián át, összeköti. Ha azonban egyszer Temesvár Orsovával és Brassó Bukaresttel összeleendő kötvé, könnyen belátható, hogy ezen vonal leendő a legrövidebb út Bécs és Konstantinápoly, tehát Nyugat és Kelet között s a kereskedelem bizonyára ez utat választja, míg végre, — ki tudja mikor? — a boszniai és szerb vonalok is készen lesznek s e nagy átviteli forgalomban részt vesznek.

Azt mondók: „ki tudja mikor?” — mert valóban a Szerbián keresztül való csatlakozás rendkívül nagy kiadásokat igényel, mivel az építésnek ez irányban mindenütt nagy természeti akadályokkal kellend dacolnia, a portának pedig, mint közönségesen tudva van, nincs pénze; de másfelől politikai tekintetek sem tanácsolják a török kormánynak csatlakozást. Jelenleg a vonal megállapításán szorgalmasan munkálunk, a mely hivatva van a szerb pályákat a román, s ezáltal, természetesen indirecte, az osztrák-magyar vasuti hálózattal kapcsolatba hozni.

Ez azon vonal, mely Timarovól, Jambolin át Sumlaba visz; ez képezi az összekötést egyfelől a Konstantinápoly — Adrinapoly — Philippoli és másfelől a Rutschuk-Varnai pályá között. Ha a mint mondók, a temesvári orsovai 27 mfd hosszú vonal egyszer készen lesz, akkor a Timova-Sumlai vonal és román pályák közti direct összeköttetés helyre leendő állítva.

BELFÖLD.

Fogarasz, febr. 7. 1875.

Ez évi január közepén városunkban a ronesló toroklob több esete merült föl s a járvány első rohamában, 3 nap alatt, 5 gyermeket ragadott el az élők közül!

Ha az elmúlt 1873. és 1874. év gyászos tapasztalatai nem szolgáltak volna intő példaként, vagyis ha városunkat e ragály ez alkalommal első ízben látogatta volna is meg, a városi tanács kötelessége leendett, idegen törvényhatóságok példájára a ragályt közhírre tenni, az óvszereket köztudomásra tenni, a főleg szegény betegek orvosi ápolásáról gondoskodni, az inficiált udvarokat fölismerhetőleg megjelölni, s miután kétségtelen, hogy ezen kör halottai, a kóroanyagot nagy mérvben terjesztik; kötelessége leendett a tanácsnak a ragályos halottak temetését lehető legelőzárabb módon hatóságilag ellenőrzés mellett eszközöztetni, a csepőket, gyászolókat, résztvevőket és néptanítókat, kik a városi serdülő ifjúságát oktatják, a ragályos halottak temetéséről eltiltani stb. stb.

Azonban mindez, sőt általában a tanács részéről semmi óvintézkedés nem történt meg, s mi naponként tanultunk — a tanács is természetesen a bámukól közt állott — hogy 40–100 tagú cseh, egy pap, 4 tanító s nem kis számú népközönség hogyan kíséri ki a ragályos halottat a temetőbe; hogy tehát esőkönyvességéből tevékenységre birjam tanácsunkat a „Kelet” „hírvonatában” közreadtam, hogy Fogaraszban a ronesló toroklob dühöng s a városi tanács tétlenül bámolja a járvány pusztítását.

Ezen serkentőre a Fogarasz városi tanácsa a „Kelet” 23-ik számában egy hosszú cikket közöl, melyben közli az 1873. évi járvány alkalmával az orvosok által jegyzőkönyvre adott, még mindig hiányos, óvintézkedések sorozatát, de egy szóval sem említi, hogy az 1875. évi járvány alatt mozgásba hoztattak és alkalmaztattak volna, hanem ígéri, hogy alkalmaztatni fognak!

Helyes!

Engem a „Névtelen,” a nemes tanács véleménye szerint a hírvonat minden cikkeit jövőre aláírással látandó el, azzal vádol, hogy a közhangulat félkörbácsolása s a hivatalos tekintély alábasása volt ezélem!

Ha szándékom lenne ezen tételre válaszolni, kimutathatnám, hogy ép a nemes tanács tagok azok, kik a hatóság tekintélyt csorbítják!

Elmondhatnám: voltál-e szives olvasó határvideken katonai comando alatt? ha nem! Jer Fogaraszban s tanácsunk tagjaiban a k. k. Arme rangfokozatait a kapitánytól le a strázsamesterig bepáztolt nyugdíjas kiadásban megtalálalad, kik mig egyfelől hazafias áldozatkészséggel húzzák a fillig adós országot, a meg nem érdemelt nyugdíjait, mindenik ifjú és öreg, mint akár a legerősebb csiki cséplő, más részről szegény városkánk pénztárából vonnak fizetést, melyet nem gyors és czelszerű közigazgatás, rendszert (ez öhajta várt, de sajnos, ismeretlen állapot) által törölkésznek ki-

melni, hanem róka utakon... de nem! az ev. ref. egyházközség és város közt a városi vásárván megvásárlása jögrint folyamatban volt tárgyalást érintetlen hagynom!

Minék idézzük a múltat... bakkjait! A mondottakból beláthatni, hogy serkentő megrovásom ezéja nem a hivatalos tekintély alábasása volt, mert a mi nincsen!...

Egyébiránt a felség, a király legújabb intézkedése folytán, melyvel Boér Kálmán vidéki főkapitány városunk főispánjává nevezett ki, tántoríthatlan meggyőződés támad bennünk miként vasmarkának erőlyes kormányzása által, Fogarasz város közigyvei a régi jó kerékágasba fognak visszatérletetni, s a tanács termeiből az őrszoba szelleme ki fog uezetni!

Az áldott Gondviselésnek pedig nyilvánosan köszönetet mondok, hogy kegyes volt városunkat a járvány további dühöngésétől megóvni, mennyiben ezélt 2 nappal felmerült egy haláleseten kívül, több nem fordult elő!

Dr. Hochman Nándor városi főorvos, valamint a helyben székelő orvosok ügybuzgalmat és áldozatkészséget a járvány alatt kiemelni; a közegészségügyi rendszert hiánya és elhanyagolása az mit megrovandónak tartok.

Végül megjegyzem, hogy nem czélom, a nemes tanácsal tollharcba elegyedni s ezért netán teendő választás felelet nélkül hagyandja ama bizonyos tanácsban szellemi és morális „Névtelen”

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló” örömmel constatálja, hogy a baloldal vezére nagyon meggyőzőkente az ő kormányképtelenségéről meggyőzőkredett vád értékét. De ebből nem következik, hogy a frakciókra osztott jobboldal lesz kormányképtelen. Körültekintésre van szükség, hogy a párt e zűrzavaros helyzetből kivezetessék s a kormány fejének kötelessége a pártot ama nagy kötelességekre emlékeztetni, melyek minden körülmény között reá várnak. A párt megbuktathatja a jelen kormányt, mely minden valószínűség szerint az utolsó tisztán deakpartti kormány, de mielőtt ezt teszi, tudnia kell, hogy mily alakulások várnak reá? A ki előbb buktat, az nem koalíciót köt, hanem abdicál.

Az „Ellenőr” teljes dissolutióban látja a Deakpartit, azért nézete szerint legezélszerűbb lenne a közj érdekében, ha a kabinet a felség elé terjesztené lemondását azonnal s e véget megkérni a parlamentet, hogy függessze fel üléseit néhány napra.

A „M. Ujság” Kerkápolról azt mondja, hogy egész Hegelt hozott el magával s a görög sophistika minden apparátusát kirakta eredmény nélkül. Kerkápol épen úgy, mint évekkel ezelőtt, próbálgatta az eszmék forgószél tánczát produkálni, hogy kábitson s hódítson vele — azonban úgy járt, mint az egyszeri katoná, ki merész állításaival s még merészebb meséivel az operenciákról sokáig mulattatta hallgatóit — mig végre beleuntak tréfaiba s ott hagyták a faképnél.

A „Jelenkor” ténynek tekinti, hogy br. Sennyey és Tisza az országgyűlésen demonstráltak Lónyay mellett, s mintegy igyekeztek kimutatni, hogy ok hármán egyetértének, s együtvé tartoznak. A Bittó-Ghyczy kormány által a kifejlődés elébe erőszakos akadályok nem fognak gördíttetni, s a kabinet állítólag el van határozva a válságot egészen correct módon a parlamentáris mederben folytatni le. Megmaradni az előterjesztések mellett, s azok meg- vagy meg nem szavazásától tenni függővé a maradá, vagy a lemondást. Ugy látja, hogy mind három államférfi egyenkint nagy multial bir, s mindháromban nemes ambitió lobog. Ez az ambitió, mihelyt az ország sorsának intézője lesz, lehetetlen, hogy mindent alá ne rendeljen a siker elérésének.

A „Reform” szerint, ha a krízis, nem volna oly akut, ő is pártolná a helyes egymásutánt, de az ilyen lassu eljárás lehetetlennek tartja. Soha a budgetből, s az adó-törvényjavaslatokból törvény nem lesz, ha azokat a ház egy miniserválság és pártválság közepette tárgyalja. A dolog nem fog menni, hanem a skandalumok igenis napirenden lesznek. S a drága idő elvész. Vesse fel a bizalmi kérdést a kormány maga akár a korona előtt, akár a házban, oly formában, mint neki tetszik. Fél, ha a kormány nem maga nyit utat a tagadhatlanul kitört párt és kormányválság békés megoldásának, akkor a véletlen fogja keresztül törni a gátakat, melyek a dagadó árnak ellenszegülnek, s az árvíz első sorban kára lesz azoknak, kik általa első elragadtatnak.

A „Közérdek” miután a válság tagadhatlan tény, s csak napok kérdése, hogy határozott formát öltsön, s miután ő csak a czélt, pénzügyi állapotaink megszüldülését öhajítja, hát a válság formális kitörését nem késlelteti sem nem odázta el; ellenkezőleg azt öhajítja, hogy a helyzet minél előbb tisztázassék. Helyesli a kormány azon szándékát, mely a válság mielőbbi lefolyásának siettetésére, s az állapotok consolidációjára irányul, helyesli, hogy nem akarja a válságot sem késleltetni, sem elodázni. Kell, hogy a kabinetnek állása minél hamarabb tisztázassék, hogy akár ez a kormány, akár más kormány teljes biztossággal oldhassa meg azon kérdéseket, melyektől államháztartásunk gyors rendezése függ... De midőn a válság siettetését sürgeti, intő szót emel a napok eseményeire befolyást gyakorlókhöz. Inti, hogy midőn a Bittó-Ghyczy kabinettől megvonják támogatásokat, e kormánynak lelépése nem jelent többé egy egyszerű kormányválságot, hanem jelenti azt, hogy a Deakpárt, mint ilyen lelép a politikai élet azon színteréről, a melyen hibázhatott ugyan egyes kérdésekben, de a melyen alkotott maradandót is, olyat, a mi megvéti államigazgatásunk alapját, a mi visszaadta a nemzetet önmagának, kibékíté a fejedelemmel s a testvéremzetekkel és visszaadta a magyarfajt hivatásának!

A fejeérgyázi Haller János-féle lezárólt jószágzárgondnoki személyzete a lezárólt javakban elkövetett nyilvános erőszakosság tárgyában kényvényt.

A kényvény bizottság az igazságügyi miniservumhoz kívánja utasíttatni.

Eötvös Károly, ki, mint képviselő, kötelességének tartotta az elannyira fontos ügyet tanulmányozni, néhány részletét e botrányos kérdésnek előadja. Gróf Haller Ferenc, volt főispán, országgyűlési képviselő, Erdély egyik leggazdagabb föura 9 év óta nem tudott azon helyzetbe jutni, hogy javai lezáróltatása dolgában akár elítélés, akár fölmentés által ítéletet nyerjen. Szólt ezt törvénykezési eljárásunk igen sajnos jelenségének tartja, mely igazságügyi hátrányán kívül fiskális kárral is jár az államra nézve, mert az illetékek nem fizetnek be. Hosszasan adja elő a kérdés fázisait, a bíróságok s az udvarhelyszéki törvényszék s a marosvásárhelyi kir. tábla többszörös határozatait, a felülvizsgálásokat, az igazságügyminiservum teltségét. Figyelmeztet erdélyi lapok cikkeire, s igazságszerve nevében tiltakozik az ellen, hogy mérgezési, hamis végrendelet készítés, s ilyenmő vádák egy mágán, szabadságharcunk egy kiváló alakja ellen évek hossza során át ítélet nélkül maradjanak. Az így eljáró bíróságot a régi rendszer alatt a közvélemény egy lehellelt elűtta volna. Elfogadja a kény. biz. javaslatát, de elvárja a kormánytól az intézkedést.

Lázár Ádám, hogy a kényvény tüzetesen tárgyalathassék, s hogy ő is alaposan hozzájáruljon, mindeketől az illető kényvény felolvasását kéri.

Molnár Antal előadó olvassa a kényvényt, melyben a Haller János-féle zárgondnokság a felett panaszok, hogy midőn a zárgondnoki cseléség, évi fölmentését bevitték, Haller Ferenc cselésége utjokat állítják, a fát elfoglalták, lelővési stb. fenyegetéssel éltek. Mind a kényvény, mind a mellékletek felolvastatnak.

Lázár Ádám figyelmeztet, hogy itt nem az a kérdés forog föl, a melyet Eötvös Károly említett. Itt a zárlat jogosan fenáll, mert a semmitűszék ez ügyben nem határozott, tehát addig a status quodante jogérvényes. Haller Ferenc jószága fölött ma e zárgondnokság rendelkezik, azért mégis kölcsönt vett föl arra. Több mint 100 bűnrádi panasz van benyújtva Haller ellen, s hogy ezek lefolyására idő kell, az bizonyos. Felolvassa, hogy Haller Ferenc a zárgondnokokat rablóknak mondta. Elfogadja a kényvényt, biz. jelentését, mert az igazságügyértől a tvszekés respektáltatását reméli.

Elnök figyelmezteti a szólokát, hogy törvényhozás előtt s nem törvényszék előtt beszéljen. (Élénk, általános helyeslés.)

Pauler Tivadar annyira világosnak s igaznak találja az elnök szavait, hogy a maga részéről fejtegetésekbe egyáltalán nem bocsátkozik; csak azt konstatalja, hogy e kérdésben az ügyek száma hozza magával a hosszú ideig tartó tárgyalást; a siettetés körül egyáltalán nem személyes tekintetek, hanem az igazság érdekei fogják vezetni.

A többi kényvények változatlanul az illető bizottsághoz s miniszterekhez utasíttatnak.

A volt cselékly hámsz családoknak a lóbeszerzési pénzalap visszaadására vonatkozó kényvényét:

Tisza László a gyors elintéztet, Bakcsy Ferenc azt sürgeti, hogy az elintéztet a felségé jobba leíratálva történjen.

Az erdélyi gazdasági egyet az erdélyi birtokrendezési s tagosítási eljárást, illetőleg egy trjavaslat betérjesztését kéri.

Lázár Ádám (azj. eláll!) az erdélyi viszonyokra hivatkozva hosszabban fejtegeti e kérdés fontosságát, nem bízik a kormány buzgóságában az előterjesztés iránt, s azt indítványozza, hogy a kényvény azon utasításig adassék a kormánynak, hogy a kért törvényjavaslatot mielőbb terjessze be. Annál is inkább lehet ezt tenni, mert a kényvenyző úgy is ad be egy ily tárgyu javaslatot.

Tisza László úgy is mint az erdélyi gazdasági egyesület elnöke modositrányt nyújt be, mely szerint tekintetbe vétel végett, hogy

a miniszter novelláris uton, s előbb reeletileg intézkedik. A további intézkedésre nézve pártolja Lázár.

Az előadó Tisza javaslatát magva tévén, a ház azt elfogadja; Lázár indítvá a 106 szóval 93 ellen szintén elfogadtatik.

Tűzoltói-ügy

A „Herm. Ztg.” a hazai tűzoltó intézményről s annak feladatáról egy hosszú cikket közöl, melynek rövid kivonata a következő: Mindenekelőtt úgy találja, hogy a tűzoltó intézmény az utóbbi években egész Európában nagyszűren emelkedett. Így például Bajor királyságban 1308 tűzoltó egyet van mintegy 125,000 emberrel, a bádeni nagyzűcségben 230 egyet 25,000 emberrel, m egész Magyarországon csak 150 egyet ve, alig 15,000 emberrel. Ezen a mi hátrányon a vonatkozó hasonlat legkevésbé se csüggett el, miután a tűzoltási ügy javítása majdnem mindeütt s az oly nagy városokban is, mint Bécs és Berlin, csak nem régebben történt s ismét nálunk is ez ügy pár év óta örvendete emelkedésnek indult.

Kitűnő fontosságának tartja mo azon kérdést a tűzoltó intézmény szervezéséről mely rendszer fogadtassék el? S itt azon eredményre jön, hogy a kis városok és az országsszeire nem marad egyébb fen, mint önkés és köteles tűzoltók beállítás.

Addig is, mig a törvényhozás a teljes tűzoltók beállítását kényszer útján elerelné, előszámlálja az egyesület központi bizottságának teendőit, ilyen a vezényllet nyelvének megállapítása, a szolgálatban szerszámok váltak számára egy központi segélyező pénz felállítás, a biztosítási kényszer keresztülvételének kezdeményezése s esetleg egy országos biztosítási intézet felállítás stb.

Mindenekelőtt szükségesnek tartanahogy a központi bizottság s a szövetség egye tagjai közt lehetőleg élénk érintkezés jöjjön létre.

Ez természetesen egy szaklap által olva elérhető, egy ilyennek azonban nem sok lehet jósló. A már tarthatatlanná vált állapotmegváltoztatása tekintetéből szükségesnek tartja a tűzoltó kerületi szövetségek alakítását, melyek közvetítők lennének a központi bizottság és egyes tűzoltó egyletek közt. E berendez keresztyülvitele elő is nagy akadályok görönek. Ha egy szövetséget vagy csoportot nem 2—3 egyletből, hanem egy megfelelő számú akar alakítani, akkor egy oly területet kell enni, mint Erdély, mely 1100 négyzszög mfd területtel 2 millió lakossal bir, még különben ezen kületi körök pár mérföldet s néhány ezer köst vennének igénybe. Neki tehát a tér nagykadályát is le kell küzdeni, mely a szövetségi bizottság tagjai, valamint a különböző egyetek tagjai közt az élenkebb érintkezést neheti és költségessé teszi.

Miután azonban évtizedek fognak elni, mig minden törvényhatóságban ily kületi szövetség szervezésére az anyag meg le, az akadályok miatt nem engedi magát a brekvéstől visszasziasztani s kijelenti, hogy 2-ik országos tűzoltó gyűlés várákozásának egieelőleg, egy erdélyi tűzoltó kerületi szövetséget alakítanak, reményelve, hogy ha a törvényhozás s a kormány belátják, miszerint ok közhasznu intézménynek az országban való eterjesztésén fáradoznak, az erkölcsi és anyaségelyt tölek megtagadni nem fogják.

Törvénykezési statisztika.

A szamos-njvári kir. törvényszék általános ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása az 1874-ik évről.

I. A polgári, telekkönyvi, büntető s fegyelmi ügyek iktató könyvbe vezetett beadványok száma

a) Mult évi hátralék 829, b) folyó évben beérkezett 16010, c) lett összesen 16841, d) folyó évben elintéztetett 16435, e) folyó év hátralékban maradt 404.

II. Polgári ügy:

a) a mult évi hátralék 632, b) folyó évben érkezett 8375, c) lett összesen 9007, d) folyó évben elintéztetett 8724, e) folyó év hátralékban maradt 283.

III. Telekkönyvi ügy.

a) mult évi hátralék 153, b) folyó évben beérkezett 6014, c) lett összesen 6167, d) folyó évben elintéztetett 6089, e) folyó év hátralékban maradt 78.

IV. Büntető ügy:

a) mult évi hátralék 43, b) folyó évben érkezett 1608, c) lett összesen 1651, d) folyó évben elintéztetett 1610, e) folyó év hátralékban maradt 41.

V. Fegyelmi ügy:

a) mult évi hátralék 1, b) folyó évben érkezett 15, c) lett összesen 16, d) folyó évben 16, e) folyó év hátralékban maradt 0.

VI. Előnkési ügy:

a) mult évi hátralék 0, b) folyó évben érkezett 886, c) lett összesen 886, d) folyó évben elintéztetett 886, e) folyó évben hátralékban maradt 0.

B)

Részletes kimutatás.

1. Közpolgári per:

a) A múlt évről folyamatban maradt 24, b) a fő évben érkezett 153, c) lett összesen 177 d) a fő évben elintéztetett ítélet által 16, végzés által 37, egység által 4, az év végén folyamatban maradt 29.

2. Csöd ügy:

a) A múlt évről folyamatban maradt 8, b) a fő évben érkezett 0, c) lett összesen 8, d) a fő évben elintéztetett 3, e) a fő évben folyamatban maradt 5.

3. Örökösödési ügy:

a) A múlt évről folyamatban maradt 1173 b) a fő évben érkezett 642, lett összesen 1815, c) a fő évben elintéztetett 1055, e) a fő évben folyamatban maradt 760.

4. Váltó és kereskedelmi per:

a) A múlt évről folyamatban maradt 3, b) a fő évben érkezett 49, c) lett összesen 52, d) a fő évben elintéztetett 32, végzés által 16, a fő évben folyamatban maradt 4.

5. Czégbejegyzés:

a) A múlt évről folyamatban maradt — b) a fő évben érkezett 1, c) lett összesen 1, d) a fő évben elintéztetett egyéni 1, e) a fő évben folyamatban maradt 0.

6. Czégkitörlés:

a) A múlt évről folyamatban maradt 0 b) a fő évben érkezett 1, c) lett összesen 1, d) a fő évben elintéztetett társas 1, e) a fő évben folyamatban maradt 0.

7. Urbéri és rokon ügy.

a) A múlt évről folyamatban maradt 398, b) a fő évben érkezett 34, c) lett összesen 432, d) a fő évben elintéztetett ítélettel 10, e) egyéggel 57, f) a fő évben folyamatban maradt 365.

8. Telekkönyvi perek:

a) A múlt évről hátralékban maradt 12, b) a fő évben érkezett 29, c) lett összesen 41, d) a fő évben elintéztetett 32, e) a fő évben befizetetlen maradt 9.

9. Bűnügyi vizsgálat:

a) A múlt évről befizetetlen maradt 139, b) a fő évben szaporodott 264 c) lett összesen 403 d) a fő évben befizetett 290 e) a fő évben befizetetlen maradt 113.

10. Bűnvádi per:

A múlt évről folyamatban maradt 139 b) a fő évben érkezett 264 c) lett összesen 403 d) a fő évben befizetett 290 e) a fő évben befizetetlen maradt 113. fennebb eladottakból kifolyólag, ha tekintetbe vétetik, hogy ezen kir. törvényszék-nél négy rendes és egy pót bírónak kellett a különböző ügydarabokkal megküdenie, kitűnik; hogy a I. tétel alatt iktató könyvre adott s a múlt évről hátralékban maradt összesen 16839 számú terv különböző ügydarabokból egy-egy bíróról 3368 számnak feldolgozása esett, mely igen ekkó hátralékkal mind fel is dolgoztattott, rábbá, hogy ezen említett 16839 szám-ból lényegesen u.-m. ítélet, végzés és egységség által a B. alatti részletes kimutatás 1—8 tétel amíg felsorolt peres és perrenkívüli ügyek különböző ágaiban első bíróságra legelőse elintéztetett összesen 1355 ügy darab és a D. tétel szám alatti bűnvádi perből pedig 20 ügydarab, mely két összegből egy-egy bírórassal 329 ügydarabnak érdemleges feldolgozása.

Szamosujvárt, 1874 december 31.

Simay Gergely
elnök.

Apró puskatú.

Paulay táviratilag alásan megköszönvén a sz. választmánynak benne helyezett bizalmát, azt izeni, hogy a szerencsét ad calendas greca fentartja magának, de most nem kér belőle A választmány szerintünk megkímélhet-e voia magát e kis kudarczól, ha Korbuly uralmában más eljárást követ. Mi többször hanglyoztuk már, hogy Korbuly urban a kolozsvai szünügy az eddigi tapasztalatok után legáladatkészebb támaszát bírja, de ugyilatszük az experimentálást előnyösebbnek tartja a szini választmány többsége ama lelkiismeretes és áldozatos polgár önzetelenségéből származó és kezel fogható ügybuzgalmánál.

Február 6-án aligha nem többen ballábal létek fel a választmány tagjai közül, mert különben nem érhető azon ballépés, hogy egy oly imzeti intézetre, a milyen a kolozsvári színház, pályázatot hirdessenek s azt oda dobják amagánvállalkozóknak, mint az üdvözítő palást, hadd döntsen felette a koczka. Nem fogun rajta egy csöppet se csodálkozni, ha mire soraink napvilágot látnak, e pályázati hirdes felett a nyomda festék szegényében elpirul.

A színháznál több mosolygó arc Paulay vétére hirtelen és váratlanul egy röföt nyult. A pssás elmaradása többeket aggodalomba

ejtett. Kíváncsian várjuk a Polgár jeremiáit; különben az sem volna utolsó eset, ha most, miután egyik utóbbi számában azt regisztrálta, hogy miután a Korbuly Bogdán föltételei nem voltak elfogadhatók a választmány által Paulay hivatott meg stb. egyszerre csak egyet fordítva a köpenyeg, Korbuly urnak csinálna propagandát.

Lavateri tudományunkkal méltán nagyra leszünk jövőre mert a múlt számunkban jelzett jónási savanyu arcz motivumát lelta a Paulay-féle tagadó válaszbán. Jövőre is figyelemmel kísérjük Pap ur szemöldjét — ez az ő dugába dölendő combinationnak legesalhatatlanabb barometruma.

Azt hallottuk, hogy a színház tagjainak egy része Korbuly urnak bizalmát akar szavazni. Hja uraim, ez már régi elkoptatott cecimonia s azon körülmény, hogy ez önöknek csak most a concursus kihirdetésével egyidejűleg jutott eszükbe, devalválja hódolatuk értékét. Mi úgy tudjuk, hogy Korbuly ur az igazgatástól nem lépett vissza s hogy közte és a választmány között fölmerült differenciák kiegyenlítésére a kezdeményezés nem Korbuly uron, hanem a választmánynon áll, melynek kisebbségben maradt részéből épen egyik legbefolyásosabb tényező hiányzott mlts. Páll Sándor ur személyében. Az ő befolyásától még legtöbbet várhatni s mi úgy értesültünk, hogy a társulat egyik rendezője fölkerlte őt, hogy befolyását a választmány és Korbuly ur közötti félreértések tisztázására nézve hatályosítsa mind a választmányi elnök, mind pedig az intendanssal szemben. A színháznál mindenki tudja, hogy Korbuly B. urat nem kényszer távolítja el az intendánsi székből, hanem azon meggyőződése, hogy irányában mélytánytalannul jártak el azok, kitől méltányosságot várhatott volna oly áldozatkészségért, minek a szünügyre nagyobb fontossága és hordereje volt egy kis gage-abuzgnál vagy zulgálnál. Ha annak idejében a Korbuly ur intencióját folytán hozzá tett szerződési föltételek tárgyalása nem huzeltatik a nyilvánosságra, lehetséges lett volna még egy megközelítő költségvetés létre hozása is; mi határozottan állítjuk, hogy Korbuly ur még azon esetben is, ha a választmány őt újra megnyerte: az igazgatás további vezetését csak akkor vállalja el, ha művész uraimék igényeivel már tisztába jött.

A választmány egy részének Achillesi sarkát a nyári színház átvétele képezte. Nem győzzük csodálni a választmány ebbeli eljárását. Korbuly ur kijelenté, hogy azon szamospart épület magán vagyont nem képezhet, miután 3500 ftal a város is járult hozzá, s ez összeget a szünügy állandosítása eszméjéből nem Korbulynak, hanem a helybeli szünművészet céljainak ajánlá fel a város, s midőn ő a választmánnytól 9000 ftrot kér a nyári színház átvételéért, ezt nem privát geschäftslelésből teszi, hanem azért, hogy az állandosítás egyik főtenyezője az országos színház kiegészítő tulajdonát képezze, mely nélkül jövőre egyes vállalkozók építhetnének egy egészen független nyári hajlékot, s ez concurrens levén a nemzeti színháznak, káros befolyása az ügyre nézve minden kétségen kívül állana, hanem ezt nem akarja senki átlátni, s Korbuly urban a szünügy élén is az izlet emberét keresik, ki saját hasznát lesi, pedig oly távol jár attól, mint anyári színház az ujonnan fölfedezett Ferencz József földtől. De hiába, némelyek szeretnék elhitetni magukkal, hogy Korbuly ur úzerkedik, s míg egyfelől megszavaznak évenként 4000 forintot az alap kamatjából, a mi három éven át 12000-et tesz: addig másfelől túlságosan takarékosak egykor mindenkorra kiadni 9000 ftrot s ezzel megváltani egy 15000 ftros épületet, miután egy kimutatás alapján állíthatjuk, hogy e 9000 ftrob csak az építészeti anyag és az idegen munkadíj van beszámítva, a színház szerződ-fetett mesterembereinek rengeteg asztalos és festő munkája nem is figurál a számlákban.

Különben, hogy Korbuly ur talán mégis úzerkedik, azt leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy először 11 és fél ezer forintért (3500-at a város adott) építtetett egy nyári színházat, másodsor az eddigi ruha-, könyv- és disztillári beruházásokra költött nyolczszázöt ezer ftrot, harmadszor a roppant fényes napi jövedelmek következtében minden két hétben ad a havi díjak pótlására szintén 5—6 száz forintot. No soha ilyen óráz geschäfts mannt.

Ö. Olvastam a marosi ev. ref. egyházmegye prófétái emelkedettséggel írt memorandumát „a nagyenyedi th. seminariumnak ősi helyéről Kolozsvárra indítványozott átátétele tárgyában.” Mit mond kedves barátom uram azon deliberátumra, mely szerint az érdemes egyházmegye elvégezte: hogy püspökünk innen Kolozsvárról az Ör hégy alá tegye át lakását?

En. Erre én egy hisztoriai reminiscenciával felelek: „Mahomed nem fog elmenni a hegyhez,” sőt ellenkezőleg itt igazán beteljesedik, „hogy a hegy megy Mahomedhez,” ha

csak egy mustármagnyi életrevalóság van egy-náz-egyetemünkben.

A székely fővárosban — mint halljuk — épen most szedik szét a régi rozszant hidat, a zseniális Bodor ez utolsó monumentumát, mely róla Bodorhidnak volt elnevezve: az egykor híres mű roskatag és ingatag lón, szolgálatát az új hid vette át, mely a napokban lón a forgalomnak átadva. A jeles Bodornak még egy más teremtményével is dicsekedett a város: a muzsikális kuttal, melynek azonban csak kupolája áll fen, de muzsikája rég elveszett. Azonban ebben a tekintetben is vigasztalhatja magát és kárpótolva van a székely főváros, mert ha nincs is muzsikális kutja: van muzsikális Kutija, a ki egyébiránt csak annyiban muzsikális, hogy „szerencsétlen flótás.”

A budget vitában, dr. Polit, ismeretes nemzeti képviselő is jónak látta szellőztetni ideát. Az érdemes ur rosszalát fejte ki a fölött, hogy Magyarország régi időtől fogva feláldozza érdekeit Ausztriáért. Szerinte csak akkor s annyiban lehet boldog Magyarország, a mikor és a mennyiben függetleníti magát Ausztriától. Erről is el lehet mondani, hogy „a hang ugyan a Jákobé, de a kéz az Ezsaué.”

Maros-Vásárhelyről egy kis curiosumról tudósítanak. E hó valamelyik közlebbi napján, ha levelezők nem csalódnak, esőtörtökön, tárgyaltak a k. táblán, nyilvános ülésben egy ügydarabot. Azonban nem ebben van a curiosum mert ott nagyon sokat szoktak tárgyalni. A curiosum, az: hogy az említett pörben egyik fél, tagadván a másik petitumát, egyéb fontos ténykörülmény után így argumentált: az ellenfél állítása szüntelen no-bezen lenne bebizonyítható, mint a Kerekes Sámuel poétasága. elvégre is csak népszerű ember az az „Erdély” szerkesztője.

Hanem ez sem kutya. Maros-Vásárhelyt az ott alig remélt pártfogásban részesült Nyéki színtársulata febr. 6 iki szinlapján így tréfálkozik: „ha még soha sem adattott volna, ugy ma adatnék először. Don Juan, az emberfaló spanyol nemes és a köszobor vendég a pokol tornáczában. Regényes vérengző szomorú vigjáték. Bújjában írta Moliere. Kezervében fordította, Balog István. Kétségbeesésben rendezi: Kovács István.” A személyek is hasonló furesz kosztümben vannak bemutatva p. o. „Rendőrfőnök, rend nélkül, ki hátulról biztatja közegeit, hogy a rend annál rendetlenebb legyen, különben kényelmes füsteregetek.” Mint halljuk, a vásárhelyi rendőrfőnök ez utolsó passzusban magára ismervén, rágalmazásért pert szándékozik akasztani a szinigazgató nyakába; mert ő hátulról sem sokat biztatja közegeit.

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Buda-Pesten febr. 8. 10. ó. 25 p. d. e.
Érkezett, febr. 8. 10. ó. 45 p. d. e.

Tegnap ministeriánács volt, melynek határozata szerint a Deákpárt esti igen látogatott ülésén Bittó kijelenté, hogy a kormány számbaveszi a Tisza Kálmán beszéde folytán alakult helyzetet s a budget általános-ságban való elfogadása után azonnal beadja lemondását s kérte a pártot a budget általános elfogadására; rövid vita után a többség kimondá az elfogadást. A királyt a fővárosba várják; a krízis a legacutabb.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 8. 1875.
— Ö császári és apostoli királyi fel-sége mult hó 16-án kelt legfelsőbb határozá-ványával gr. Kálnoky Dénes, Háromszék főki-rálybírájának, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából, számos éveken át tett szolgálatai közben szerzett érdemei elismerésül a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Színházunkban szombaton a „Londoni koldusok” rég ismert titokzatosságai mutattattak volna a közepes számú közönséget, ha az előadás oly jó lett volna, mint a milyen rossz volt. Mintha a Budapesti kezdődő s nálunk a színházban végződő universalis válság a színészek előtt is másodrangu kérdéssé tette volna a jó elődást, oly kevés tanulmánytal és gondallal lépett néhány színész a padokra. Ezek közt Krasznai majdnem a botrányosságig hajította szerep nem tudását; elakadozott, ide-oda kapkodott, elkövette szóval a szerepnem-tudás minden természetéről botlását. Tudjuk mi méltányolni azt, hogy Krasznai anynyi fé-

le szerepben és oly gyakorta használtatik fel, de azt nem hiszszük, hogy a ki sokszor szorgalmas és tehetséges színésznek mutat-ta be magát, enhibáján kívül árulna el oly nagy mérvű készületlenséget, milyet egész kiméletlenséggel vagyunk kénytelenek megírni Smyek ismeretesszerépét Boér Emma vitte, ki-nek ez egyik kedvence szerepe; más alkalom-mal azonban e körülményt inkább tudtu érez-tetni a közönséggel. Ralphot Ditrói játszta szor-galmával arányban nem álló sikerrel. A da-rabnak Kovács Gyula átgondolt alakításával, Vidor és Kassai adtak némi életet, utóbbi min-dig eleven, ma azonban kissé tulzott comicu-mával. Vasárnap a „Pünkösti királynő” ismét közepes számú közönség előtt több elvenséget és gondot árult el a működő tagok részéről.

— A kolozsvári nemzeti színház oc-tober 1-től april hó végéig terjedő időszakalt tartandó dráma-, népszimnű-, opera- és operet-te előadások tartására kötelezőleg, jól felszerelt ruha és könyvtárral három egymástán követ-kező évre, vállalkozó igazgatónak kiadni ha-tározottat. Felszólíttatnak vállalkozni szándéko-zók, hogy feltételeiket febr. hó végéig színházi választmányi titkárság Sándor Józsefhez címezve adják be. Az erdélyi nemzeti színház választ-mánya febr. 6. 1875. tartott üléséből.

— A kolozsvári önkéntes tűzoltó-eg-ylet parancsnoksága — mint halljuk — tegnap reggel táviratilag felszólította a magyar vá-roskban levő tűzoltó-egyleteket, hogy a szebeni egyelet által tervbe vett „erdélyi tűzoltó egyelet szövetségbe” ne lépjenek be, miután egy ily szövetség létesítésére nézve a felhívást ő fogja a napokban kibocsátani. A helybeli tűzoltó-eg-ylet parancsnoksága ma délben — állítólag — gyűlést is tartott s intézkedett a közgyűlés összehívására vonatkozó felhívások érdekében.

— A hushagyó keddi színházi bot-rányra ismételen fölhevítik a közönség figye-lmét A rendőrség által fölkerítettünk annak ki-jelentésére, hogy e bohózat nem egy és ugyan az a „színházi képtelenségekkel,” mely pár év előtt a megboldogult Körösy Kál-mán javára adatott utójára.

— Csáthy Géza, jó hírű fiatal ügyvéd, hosszas betegeskedés után, tegnap jobblétre szen-dült. Színházunk egyik kedvelt művésznője Medgyaszay Ilka urasszony férjét vesztvén el benne, az érzékeny csapás után — mint érte-sültünk — hosszabb ideig nem fog fellépni szin-padunkon.

— Öngyilkosság. Fekete István Ko-lozsvárt több ízben hivatalt viselt egyén, teg-napelőtt Monostoron pisztollyal vetett véget éle-tének. Mint mondják, rendezetlen vagyoni vi-szonyok vitték e kétségbeesett lépésre.

— Az „egyetemi-kör” vasárnap köz-gyűlést és önképzői gyűlést is tartott. A köz-gyűlésnek az alapszabályok módosításán kívül a pénztárnok választás képezte tárgyat. Volt pénztárnok Groisz Béla elfoglaltatása miatt le-mondván helyébe egyhangulag Szontagh Adolf volt ellenőr választott. Az önképzőköri gyűlé-sen Szentkirályi Gyula bírálta Kis Mórnak „A bűnkisérletekről” szóló értekezését. Mind a mű, mind a bírálat érdemkönyvre méltatott. Ez-után Jancsó Benedek olvasta fel „A magyar idő-szaki sajtó 1780—1825-ig” című értekezését, mely bírálatra kiadott. Érdekes tárgyat ké-pezte még a jelen ülésnek egy vitakozás azon kérdés felett, hogy a nálunk hatályban levő büntető törvénykönyv szerint miként minősít-hező és büntethető az amerikai párbaj. Együ-lésen a mindig meghívott érdeklődő közönség is szép számmal volt képviselve. Ügyvédek, hi-valtalnokok stb. A tanárok közül jelen volt dr. Haller Károly és dr. Jeney Victor. Felemlítjük még, hogy a választmány — egyik tagja in-dítványára — elhatározta, hogy az egyetemi tanárok az összes levelezésben megjelenésre, sze-mélyesen is meghívattassanak. Az ifjuság ta-náraival szemben taustított ezen figyelme hisz-szük jó hatás lesz és elfogadásra talál a ta-nároknál.

— Kolozsvári országos nemzeti szin-ház műsorozata 1875. febr. hó 8-tól febr. hó 15-ig. Hétfő febr. 8. Tricoche és Caulet b. sz. 119. Kedd 8. Színházi botrány Chouffieri b. sz. 120. Szerda 10. Trapezunti herczegnő b. sz. 121. Csütörtök 11. Idegesek másodsor b. sz. 122. Péntek 11. Fradiavolo b. sz. 123. Szom-bat. 13. Falu rossz b. sz. 124. Vasárnap 14. Falu rossz b. sz. 125. Hétfő 15. V. László b. szám 126.

— A farsang koronája volt a feb. 6-án megtartott koresolya egyeteli bál. Koronája volt a szoros értelmében, egyfelől, mert mint ez idény utolsó táncos bálja végezte be a kezdethez méltóan az idei bálók hoszi sorát; másfelől, mert — mint a női rendezők névsora előreis már egy magában biztosított róla — a legdiszesebb közönség vett benne részt, mely-hez a karzati pártalan szép publikumot is hozzá kell számítnunk, melyhez bánatosan te-kintett fel, hogy a míg táncos nőhöz sem jut-hat, a nők oly szép koszorúja hozzá férhetlen magasban jutattja eszükbe: „tűrők és szenved-ők a mennyeknek országa.” A terem díszítése a havasi fenyveseket feltűntető lépcsőzet, a bun-dákba burkolózott koresolyázók képe a tánc-zen-dő, a jeget s a telet juttatá eszünkbe,

Kedves jelenség volt az egyszerű gyönyörű bál-on a t a v a s z (az ékítés egyszerű, gyönyörű mezei virágokkal) a n y á r (piros rózsza, s érett cseresznye ékítéssel) az ő s z (ősz rózsák, hulló levelekkel) a t é l zuzmarás jégvirágokkal) jelképes ábrázolása egy-egy bá-jos eleven alakban, kiknek mindenike csak a t a v a s z t van jogosulva képviselni. A legifjabb gróf Bethlen Sándor által ritka ügyességgel rendezett fűzér táncban 50-60 pár vett részt s végig várta a táncz lefolyását a változatosságok által lebilencselve csak nem az egész nézőközönség is, pedig az — a lehető-ten sűrű négyesek miatt — reggeli 6 óráig tar-tott el. A fűzér-tánc után a közönség oszlani kezdett azon tudattal, hogy a farsangot jól vé-gezte be, s azon reménnyel, ma nap már ből-tben is lehet táncolni, csak akarni kell, s hogy a kilátásba helyezett gyakori házi estélyeken „még találkozunk!”

— Hahn Márton a kolozsvári Dalkör derék karnagya az egylet méltó szájnalkozására családi körülmények miatt ez állásáról lemon-dott. Helyére, mint halljuk, Lotsarek, a szin-házi zenekar második karnagya fog megválasz-tatni, s így az egylet bizonyára ügybuzgó utóddal fogja betölteni a távozó fáradhatatlan karmester helyét.

— Ugron Gábor képviselő urnak az udvarhelyi takarékpénztár által számára utal-ványozott utazási költségek tárgyában lapunk szerkesztőjéhez intézett és közre is adott leve-lére, udvarhelyi tudósítónk azt válaszulja, hogy értesítését teljes joggal tehetta, mivel biztos tudomása szerint a szervező bizottságban U g-ron Gábor ur maga indítványozta a kérdéses utazási költségek utalvá-nyozását, a mikor is az élelmezési költség-ről „kegyelmesen” lemondott.

— M. Vásárhelyt „A falu rossz” című pályanyertes művet nagy közönség előtt és szép sikerrel adták elő. A közönség óhajá-ra vasárnapra már másodizben volt előadásra kitűzve.

— Az udvarhelyszéki ez idei első rendes bizottsági gyűlés folyó hó 8-ról 22-re elnapolattott. Az elnapolás okát — biztos értesü-lésünk szerint — azon körülmény képezi, hogy az ottani központi választmány a képviselő választ-ások összeírása végett alakított küldöttségekbe a bizottságnak mintegy 20-25 tagját kiküldvén, ezek, ha a gyűlés február 8-án megnyitattik, az abban részvételről el lettek volna zárva. Ide járul, hogy miután a lakosok és községi előjárók az összeírásoknál hivatalból jelenlenni, kötele-sek s ezek között is több bizottsági tag van, a bizottságnak körülbelül $\frac{1}{4}$ - része kény-szerűlt volna távolmaradni a közgyűléstől.

— A magyar-keleti vasút részére ki-bocsátott államkötvényekre Budapestén a ma-gyar általános hitelbanknál tegnapelőtt 1.324,000 200 ftrot tegnap 681,300 ftrot, összesen tehát 2.005,500 ftrot írtak alá. Külföldi távirati tudósítá-sok szerint az aláírás már tegnap délelőtt be-zárattott; mi bizonyosságnak szolgál annak, hogy az aláírásra bocsátott összeg már az első na-pon teljesen aláíratott.

— Br. Bruckenthal Zsófia, a jóté-konyaságról ismeretes nő f. hó 5-én meghalt N.-Szebenben, tudósorvadásban. A híres Bruck-enthal család egyik ága halt ki benne. Béke hamyaira!

— Egy a kétszázból. Csehország egyik városában a napokban érkezett haza Amerikából egy 18 éves leány, ki mintegy két év előtt utazott Brasiiliába egy kétszázal több személyből álló társasággal. Teljesen megtört állapotban tért vissza s mint mondja ő az egyet-len, ki az éghajlat és nyomor befolyásának nem esett áldozatul a kivándorlott csapatból. A Rio Janeiroban székelt osztrák-magyar követ ki-eszközölése folytán jöhetett át Európába. Bi-zony, a világ Amerikában sem fenéig tejfel.

— A Bismarck név tiltott. Schlézia egyik városában történt, hogy egyik polgárnak kedve jött újonnan született fiának Bismarck August nevet adni s az „új polgár” e nevé-n is lett az állománylajstromba beiktatva. Hjah! de beleszólának ám a dolgoba a papok is, s az illető megtagadta a keresztelést. Mit vala mit tenni — a gyermek a keresztelésben Joseph August nevet kapott, hogy az elkárhozottak so-rába ne jusson majd. Nagyon természetes, hogy az állománylajstromban lévő név bír a törvény előtt érvényességgel.

— Finlay György, a még életben levő négy philhellén egyike néhány nap előtt meghalt Athenében 75 éves korában. Ő a gő-rög szabadsághősök egyike volt s tudományos műveltsége által, különösen, — mint a Times levelezője és görögön középkeleti történetének megírója tett európai hírnévre szert.

A „Magyarország és a Nagyvi-lág” 6-ik számának tartalma: Képek: Ru-neberg János Lajos. — A budai kir. várkereti építkezés. — A párisi új operaház belseje. — Hamburgi turfa-árus. Szöveg: Runeberg Já-nos Lajos. — Zsuzsánna. (Regény a magyar színész életből. Ödly Lehel.) — A budai kir. várkereti építkezés. — A párisi új operaház belseje. — Hamburgi turfa-árus. — A főváros-ból. (Porzó.) — A szegény muzsikus. (Grillpar-zer beszéde; Márkus Miklós.) — Olvasó-terem, Gáspár Imre.) — Különlélek. — Sakfeladvány. — Képtalány. — Szerkesztői üzenetek.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyilttér.*)

Alólirottak ezennel nyilatkoztják, hogy a Blasek János és Sáfai Ferencz urak között fenforgott becsületbeli ügy a mai napon lovagi-asan elintéztetett.

B.-Hunyadon, 1875 év jan. hó 24-én.
Márton János Királyi József
Herda József Chorus Gyula

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhá-tóság irányában vállal felelősséget a Szorok.

DEMJÉN LÁSZLÓ
m. k. egyetemi könyvtár

KOLOZSVARTT.

A hirdetőnk bárki által hirdett könyvet, képet és hangjegyet színtűgy helyben, mind vidékre gyorsan szállít.

A bel- és külföldi irodalom legújabb termékeit készen tartja, s bővebb megtekintés végett házhoz is küldi.

ZONGORA TÁR.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcön-intézetnél elzálogosított s folyó évi

január 15-ig

lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig az

I. osztályú tárgyak, u. m. ruhaneműk, háziesszközök, árúk stb.

árverése lesz

folyó évi mártius 8-kán.

A II. osztályú tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek stb.

árverése lesz

folyó évi mártius 15-kén.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni. Kolozsvárt, 1875. február 5-kén.

A hitelbank és zálogkölcön-társulat igazgatósága.

Czime beküldése mellett azonnal megkapja ön ingyen és bérmentesen 27 kros kézmű-, báb- és divatáruim teljes minta gyűjteményét. Megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek. Nasz József, Bécs, II. Taborstrasse 4.

(31)

(3-12)

Templomi butorzatok.

A segesvári ev. leányiskolává alakuló u. n. kórodatemplomból többnemű jó állapotban levő butorzatok eladók u. n.

1) egy orgona 10 változattal és csaknem mind cin-síppal;
2) egy oltár oltárképpel együtt;
3) nyolczvan darab ülőpad férfiak és nők számára;

(3-3)

4) egy szőszék.

Ezen darabok mindennap szemlélhetők. Venni szándékozók szíveskedjenek ajánlataikat, vagy bérmentesített tudakozásaikat az alóírt ev. Presbyteriumhoz intézni.

Műtők, kik a tárgyak szétszedését és újra felállítását elvállalnak, Segesvárt találhatók.

A segesvári ev. Presbyterium.

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker mellett mindennemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek mindegyik következményeit, ugymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteteket is, a nemzörések bujajakos fekélyeit és másodrendű bujakört minden alakjaiban és elcsufításában,

3) **hugycsőszűküléseket,**

4) friss és idült nyálfolyásokat nőknél, az úgynevezett fehérfo-lyást és onnan eredő magtalanságot,

5) **bőrkiütéseket,**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemű vizezési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7-8-ig.

Lakik Pesten,

belváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt, kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Legújabbban megjelentek
és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

JULES VERNE apróbb műveiből.
Beszélek és rajzok.

(Doktor O. kísérlete. Zacharias mester. Dráma a légben. Tél a jég közt.)

Ára 1 frt 50 kr.

Gróf Gyulai Lajos napló töredékeiből.

(1815-1834.)

Kiadta gróf Kuun Géza. Ára 1 frt 50 kr.

Rajzok és tanulmányok.

Irta Szilágyi Sándor. Ára a két kötetnek 4 forint.

A nevelés és oktatás történet kézikönyve.
Különös tekintettel Magyarországra.

Irta dr. Kiss Áron. Második javított kiadás. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar népnek!

A képviselő választásról.

Ki lehet választó?

Mire kell ügyelni a választásnál?

Szabad-e korteskedni?

Irta MURAI.

Ára csak 16 kr.

Mire kell ügyelni a választásnál?

Legújabbban megjelent és Stein János
erdélyi muzeum egyetemi könyvke-
reskedésében Kolozsvárt

kapható:

Orvosi tanácsadó minden nemi betegségekre, melyek önfertőzés, paráznaalkodás, és elragadás követ-keztében kelet-keznek.

Igen fontos észrevételekkel, korai tehetetlenség, megrongált idegrendszer, valamint a tulságos adagokban használt higany borzasztó következményeiről. Több bonczatani képpel.

Irta dr. ERNST L. orvos.

A munka ára 1 forint, postán bérmentes megküldéssel 1 frt és 6 krajczár.

ÖNSECÉLY

Még folytonosan kaphatók:

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében következő legújabbban szentesítést nyert törvényezikkek u. m.

Az új választási törvény.

Hivatalos kiadás Ára zsebkadás alakban 30 krajczár.

Nyolczadériben 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 32 kr.

Törvényezik az ügyvédi rendtartásról.

Ára 20 krajczár.

Törvényezik a királyi közjegyzőkről.

Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő

birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadériben alakban. Ára 1 frt 20 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legcélszerűbb a postadíj elkerülése tekintetéből, a törvényezikkekért járuló összeg postautalványon előleges beküldése.

Kézikönyv

kir. közjegyzők számára.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire.

Irománypéldákkal ellátva.

Irta k:

Dr. Dárdai Sándor,

a Jogtud. Közlöny szerkesztője.

és Zihnszky Imre,

a pesti kir. it. tábla h. bírāja.

I. kötet. Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

Ugyan csak

Legújabbban megjelentek és Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Fáy András

eredeti meséi és aphorismái.

4-dik kiadás. 2 kötet egybe kötve.

Ára 1 frt 60 kr.

A nagyvilági hölgy.

Regény. Irta Devall E. 2 kötet.

Ára 2 frt.

Holt Felix a Radicális.

Irta Georges Eliot. Angolból fordítva. 2 kötet. Ára 3 frt.

Téli estvékre!!

Epen most jelent meg

FAUBLAS

lovag

KALANDJAI.

Louvet de Couvray eredeti francia műve után.

Ára gyönyörű színnyomatu

bojtitka füzve 1 frt 80 kr.

Postán bérmentes megküldéssel 1 frt 90 kr.

Louvet „Faublas“-ját csaknem klasszikus regénynek mondhatni. Egy me-

rőben rohadó társadalom erkölci-
forradalom előtti korszak állap-
zeteit nem a buzgalkodó nemes-
nem a szatirikus csipősséggel á-
nem a hősek és hősnők bujavágán-
gén függő oly naiv eredeti hitve-
hogy minden sorban észreveh-
szerző, korának valódi szíllője-
kintetében kortársaival teljesen-
A háttér elég komor, a levegő-
mégzeve, az állam alaposzlop-
a társadalmi romlottság befolya-
A felfordulás a levegőben van,
het olvasni a könyvből, hogy ly-
tok, a minők a könyvben fese-
nem tarthatnak.

Szerző a jó társaságot raj-
együttí férjek, ledér marquisel-
nők és pikáns szobacizmusok-
és ezek közt hősét, Faubla-
a szerzetreméltó vásottság-
Hősére pazarol minden nobile-
kellemet, minden szellemet, s-
azon erények összeségét, a me-
francia nemest jellemzik.

Nó alakban hatol a fiatal lov-
marquise halászójába, a ki egy-
jét gyönyörűkötetű módon sze-
diadalmassá kiállott párba-
sovár grófnő karjaiba dől, a ki-
len férje csupán talányokat-
megélelnek en passant egy-
kecsével is, nem csinál lelki-
kül nem kisasszonyt beavatni-
titkaiba, s mindez nem gátolja-
bitten felelté érzékenyen ne-
elszakított fiatal neje után.

Faublas e mellett büszke, bátor-
elvére nézve tetőtől talpig-
stokrata.

Louvet művében egy szóval a-
előtti korszak erkölcsi történe-
két látjuk, s önként támad be-
meggyőződés, hogy oly állap-
mikkel „Faublas“-ban talál-
úgy végződhetek, a mint vég-
lotine vértőcsaiban.

Gazdasági zseb naptár

1875-re.

Tizenötödik évfolyam. Szerkesztő tulajdos

Kodolányi Antal.

Csinos jegyzőkönyv alakban, vászonba kötve tizenkét utasítási havi füzettel együtt 2 forint.

Szótárak:

Holland — német:

TASCHEN-WÖRTERBUCH neues der holländischen und deutschen Sprache. Stereotyp Ausgabe. 2 Theile in einem Bande gbd. 2 fl 27 r.

Latin — magyar:

BARTL és VERESS, magyar—latin szótár. 3-dik javított kiadás. Ára 4 frt.

FARKAS, latin—magyar szótár a legújabb és legjobb források után. 2 frt.

HOLUB, latin—magyar és magyar—latin zsebszótár. Ára 2 frt 40 kr.

LATIN—MAGYAR iskolai szótár, szerkesztették Finály H. L. és égeni

István kolozsvári tanárok. Ára füzve 5 frt 25 kr., egész iszonba

kötve 6 forint.

MAGYAR—LATIN ZSEBSZÓTÁR, iskolai használatra. Ára 1 fl 50 kr.

Lengyel — német:

JORDAN, vollständiges Taschenwörterbuch der polnischen und deutschen Sprache. 2 Theile in einem Bande 11 Bliederband 2 fl 25 r.

Magyar-nyelv:

A MAGYAR-NYELV SZÓTÁRA. A m. tudományos akadémia megválasztott készítették Czuczor Gergely és Fogarasi János. Füzeként 1 frt. (Edig 28 füzet jelent meg.)

BALLAGI MÓR, a magyar nyelv teljes szótára. 2 kötet. Füzve 8 frt. A

kettő egybe kötve félbörben 10 frt.

Latin — német:

GEORGES, ausführliches deutsch—lateinisches Hand-Wörterbuch is den Quellen zusammengetragen. — Deutsch — lateinischer Theil. 2 Bände Halblederband 8 fl 70 xr. — Lateinisch — deutscher Theil. 2 Bände Halblederband 9 fl 60 xr.

INGERSLEV, deutsch—lateinisch und lateinisch—deutsches Schul-Wörterbuch. 2 Bände. Broschirt d. — latein. Theil 2 fl 40 xr. late. — d. Theil 3 fl. Dasselbe gbd. in Halbleder 1-ter Theil 4 fl 05 xr. II-ter Theil 3 fl 60 xr.

KOTZUREK, lateinisch—deutsches Wörterbuch zum Gebrauche für Gymnasien nach den besten Quellen bearbeitet. Broschirt 1 fl 50 xr.

KREUSSLER und VOLBEDING, Kurzgefasstes latein. — deutsches und deutsch — lateinisches Handwörterbuch mit einem Verzeichnisse lateinischer Abbreviaturen und geographischer Namen. Halblederband 3 fl 60.

Magyar — román:

BARITIU, magyar—román szótár, kötve 3 frt 20 kr., félbörkötéslen 3 frt 70.

— zsebszótár, tanodai és magán használatra. Ára 1 frt.

Olasz — német:

TASCHENWÖRTERBUCH, ital. — deutsch und deutsch — italie. Eleotyp Ausgabe 1 fl 20 xr.

VALENTINI, Taschenwörterbuch der italien. und deutschen Sprache. Original Auflage. 2 Theile in einem Bande gbd. 4 fl 68 xr.

WEBER, neues vollständiges Wörterbuch der italien. und deutschen Sprache. Stereotyp Ausgabe. Neuer Abdruck. 2 Theile in einem Halblederbande 5 fl 40 xr.